D. i V. COROMINAS PRATS

INSTITUT D'APICULTURA

SAINET

IMPREMTA-EDICIONS ARTÍS & CO.
BALMES, 54 : BARCELONA

INSTITUT D'APICULTURA

D. i V. COROMINAS PRATS

INSTITUT D'APICULTURA

SAINET

BARCELONA
Impremta-Edicions Artís & Co. - Balmes, 54
1914

La música que per a aquest sainet escrigué el mestre FRANCESC MONTSERRAT AYARBE es troba a l'Arxiu de la *Sociedad de Autores Españoles*.

La lletra corresponent va al final del llibre. Estàn senyalats amb dos asteriscs els llocs ont poden intercalar-s'hi els números de música.

A l'eximia artista donya MATILDE XATART DE MONTERO, amb l'agraiment i admiració de

Els Autors

PERSONATGES

DON JOAN (el Director), 50 anys, posat de savi.

JARDINER (Miquel), 25 anys, viu i ple de salut, en mànegues de camisa en les primeres escenes.

INSPECTOR, 35 anys, elegancia de buròcrata.

SECRETARI DE L'INSPECTOR, 25 anys, aixerit com correspòn al càrrec.

VELL, tipu elegant de vell verd.

MESTRE DEL CHOR, infeliç i ple de bona fe.

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT, mitja edat, mig tronat i mig honrat.

ARCALDE, de mitja edat també, quasi analfabet i ric.

CHORISTA, un indígena de Vilajove.

MINYONA (Roseta), 20 anys, bona noia, fresca i riallera; du davantal blanc i un cos amb les mànegues arreboçades.

DONYA MATILDE (senyora del Director), 35 anys, interessada, intel·ligent i ambiciosa; du matiné blanc i després bruseta de seda.

MME. KRI-KRI, estrella de cafè-concert, trajo a la moda, molt exagerada.

GRUPU DE GENT DEL POBLE.

Epoca actual.

L'acció a Vilajove, poble de la provincia de Barcelona.

Dreta i esquerra, les de l'actor.

Amb el següent repartiment, i baix la direcció de don Joaquim Montero, fou estrenada aquesta obra en el teatre Nou, de Barcelona, la vetlla del 28 de Febrer de 1914:

Don Joan, senyor Montero; *Jardiner,* senyor Oya; *Inspector,* senyor Lopecino; *Secretari de l'Inspector,* senyor Martínez; *Mestre,* senyor Planas; *Vell,* senyor Castillo; *Secretari de l'Ajuntament,* senyor Montó; *Arcalde,* senyor Martí; *Minyona,* senyora Xatart; *Senyora del Director,* senyoreta Rodríguez; *Mme. Kri-kri,* senyoreta Montoro.

ACTE ÚNIC

L'escena representa el jardí d'una torre; l'edifici a l'esquerra, amb un rètol ben visible que diu : *Instituto de Apicultura;* al fons, reixat amb porta. Cadires i tauleta de jonc; testos amb flors.

ESCENA PRIMERA

JARDINER i MINYONA, després DONYA MATILDE

(A l'alçar-se el teló, la Minyona, amb una regadora a les mans, mira fixament el rètol, mou els llavis com si confegís i arronça les espatlles volent dir: «No ho entenc.» Es posa a regar els testos. Entra el Jardiner per la dreta, s'hi acosta i, mirant-se les flors, diu :)

JARDINER

Vaja, per mi, les flors ho coneixen qui les cuida. Mai havíen fet tant goig aquestes clavellines.

MINYONA

Vols dir?

JARDINER

Arrepara quin color de rosa han tret tant maco... Mateix que'l de les teves galtes!...

MINYONA

Calla, calla! Beneit!

JARDINER

Escolta... *(S'hi acosta.)*

MINYONA, *menaçant-lo*

Mira que't mullo!... Ja't conec les intencions!

JARDINER

Mare de Déu, que ets esquerpa!

MINYONA

Vés, que si et veu la senyora, em renyarà.

JARDINER

I què t'ha de renyar, dòna, què t'ha de renyar!

MINYONA

Escolta, tu que ho sabs tot: Què vol dir aquest *rètol?*

JARDINER

Això de l'Apicultura?

MINYONA

Just! Un dia vaig preguntar-ho a la senyora, i se me'n va riure. Mai diríes què'm va respondre?

JARDINER

Què se jo!

MINYONA

Que volía dir «criadero d'abelles». *(Riu.)*

JARDINER, *seriós*

Això mateix.

MINYONA

Estàs de broma!... Ont són les abelles?

JARDINER, *somrient*

Ja vindràn, dòna, ja vindràn... Un dia o altre...

SENYORA, *sortint de la casa, amb matiné blanc*

Que ja ha passat el carter?

MINYONA

Sí, senyora: ara mateix. Ha deixat una carta i els diaris. *(Senyalant.)* Són damunt de la tauleta.

SENYORA, *al Jardiner*

Què hi fa vostè aquí? Ja ha donat menjar als conills?

MINYONA

Ara hi vaig, donya Matilde!

(Se'n va cap a darrera la casa. Al fer-ho, tira un petó a la Minyona. Aquesta, mirant a la Senyora, li fa senyal volent dir: «Ai, si et veu!» Donya Matilde se'n va cap a la tauleta, llegeix el sobre de la carta i la torna a deixar. S'asseu i desplega el diari. Surt don Joan de la casa; du americana de fil i va sense res al cap.)

ESCENA II

DONYA MATILDE, MINYONA i DON JOAN

SENYORA, *al veure al séu marit*

Aquí tens una carta.
(Don Joan s'asseu, obre la carta, la llegeix i marca còmicament la sorpresa i el desesper. Dóna un cop de puny a la taula, s'alça i rebot la carta a terra.)

DON JOAN

Pasterada!...
(Al sentir la Minyona l'exclamació de don Joan, li cau la regadora i es gira tota espantada, creient-se que la renyen.)

MINYONA

Ai, ai! Que he fet cap mal?

DON JOAN

Ningú li diu res a vostè! Vagi a la cuina!
(La Minyona se'n va cap a la casa, arronçant les espatlles.)

SENYORA, *que llegía el diari, sorpresa*

Què és això?

DON JOAN

Quasi res!

SENYORA

Què passa?

DON JOAN, *recollint la carta*

Estem ben guarnits!... *(Assegurant-se de que ningú l'escolta.)* Escolta: *(Llegint:)* «En el tren de les quatre arribaràn demà...» *(Parlant:)* És a dir, avui... *(Llegint:)* «... el nou Inspector General d'Agricultura don Guillem Nadal, qui, amb el séu secretari, es detindrà a Vilajove per a visitar l'Institut de sa digna direcció. Lo que tinc el gust de comunicar-li... etc.» *(Parlant:)* Aquesta visita ens partirà pel mig!

SENYORA

Això teníes de preveure que succeiría un dia o altre... Fa prop de dos anys que som aquí... i tu, tant tranquil, no has fet res encara!

DON JOAN, *protestant feblement*

Tant com res!...

SENYORA

Sí, has fet posar aquest rètol a la fatxada... però quants cursos d'Apicultura has donat? Quins deixebles tens? Ont són les abelles?

DON JOAN

Potser sí que n'he fet massa!...

SENYORA

És clar!... Et preguntaràn còm has empleat la subvenció, i no pots pas dir-los que ha estat comprant un piano... roba de taula... una hamaca...

DON JOAN, *amb enuig*

Sí, retreu-m'ho, ara, tu...

SENYORA

Jo sempre t'he dit que havíem de reservar una petita part de la subvenció per a material d'ensenyança... construcció d'un «Colmenar modelo»... en fi, lo propi d'un Institut d'Apicultura...

DON JOAN, *pensatiu*

Lo pitjor és que, oficialment, ja fa mesos que és obert!...

SENYORA, *trista*

Ai, Joan! Me sembla que d'aquesta podem fer les maletes! L'Inspector s'adonarà de que aquí no's dóna cap ensenyança ni es fa res; que aquesta torre i el sòu que cobres no més serveixen per a que facis meditacions sobre l'apicultura... Aquí tenim minyona, conills, gallines, ànecs... tota mena de besties, menys les que hauríem de tenir, que són abelles!

DON JOAN

Tant bé que anava tot!... L'Arcalde, propietari d'aquesta torre, amic i parent nostre, no'ns havía

pas de comprometre; el Diputat del districte és cosí teu; el Rector... un sant home; el Jutge és d'aquells que no s'emboliquen; el secretari de l'Ajuntament ve aquí a pendre cafè moltes tardes... el poble ens idolatra...

SENYORA

Com que no mirem una pesseta!

DON JOAN

No faltaría més que aquest Inspector ens esbullés la troca! Mala negada faci!

SENYORA

I què penses fer?

DON JOAN, *agafant coratge*

Bah!... D'una manera o altra en sortirem...

SENYORA, *gens convençuda*

Vols dir?

(Es veu venir pel fons el Secretari de l'Ajuntament.)

DON JOAN

Ja ho veuràs... Calla, aquest ens ajudarà: deixa-me'l per mi! *(Mirant-se'l.)* Aquí tenim al simpàtic secretari del Magnífic Ajuntament d'aquesta insigne, fidelíssima, heròica i sempre invicta vila...

(Mentres, entra el Secretari.)

ESCENA III

DITS i SECRETARI DE L'AJUNTAMENT

SECRETARI

Còm està, don Joan? Com està, senyora?

SENYORA

Molt bé, gracies... Vostè ha pres cafè?

SECRETARI

Ho acabo de fer al Casino.

DON JOAN

Com si no n'hagués pres: allò és aigua de castanyes! Vingui, vingui amb mi al menjador i el pendrem plegats, amb una copeta d'aquell anís...

SECRETARI

El senyor Rector sempre diu que l'aiguardent és el nostre pitjor enemic...

DON JOAN

Sí, però la Doctrina porta que hem d'estimar als nostres enemics... i jo m'atenc a la Doctrina...

SECRETARI, *rient*

M'ha convençut!

DON JOAN, *tot anant-se'n amb ell a la casa*

Precisament desitjava veure'l per a parlar-li d'un... *(Entren a la casa.)*

ESCENA IV

DONYA MATILDE i MINYONA

SENYORA, *cridant*

Roseta!

VEU DE LA MINYONA

Mana! Ja vinc! *(Ve.)* Digui, senyora!

SENYORA

Aquesta tarde arriben dos senyors que's quedaràn a berenar... Tenim de preparar-los un petit *lunch... (Pensant.)* Què podríem fer?

MINYONA

Si li sembla, desfaré xacolata...

SENYORA

Té de ser una cosa freda...

MINYONA

Això rai: es deixa refredar...

SENYORA

Calli, dòna: si ha de ser un *lunch!...*

MINYONA

Crec que d'això no'n trobaré al poble. *(Pensant:)* Escolti: i si els amanís una esqueixada amb quatre anxoves i unes olivetes...

SENYORA

Fugi d'aquí!... *(Pensa i pren una resolució.)* Ja veurà: No hi ha pernil?

MINYONA

Sí, senyora!

SENYORA

Doncs ja tenim sandvitxos.

MINYONA

Els bitxos els hauré d'anar a comprar.

SENYORA

No, lo que té d'anar a comprar són pastes seques.

MINYONA

Què són pastes seques?

SENYORA

Carquinyolis, dòna... però, dient-ho així, no semblen tant... carquinyolis!

MINYONA

Molt bé diu. I de quins vol? Dels de pesseta o dels de sis rals?

SENYORA

Dels de sis rals... Posats, posats!

MINYONA

I quan n'haig de dur?

SENYORA

Una lliura... Ademés, encarregarà, al cafè, una dotzena de *mantecados*... A câ la Quimeta, compri dues lliures de maduixes... De la tenda, porti un parell d'ampolles de xampany Codorniu... Ah! I tres unces de mantega... Se'n recordarà de tot? *(La Minyona, després de cada encàrrec, fa acció d'anar-se'n.)*

MINYONA, *amoinada*

Sí, senyora : Pasta seca de carquinyoli, mantegados, una dotzena de maduixes, tres unces de xampany...

SENYORA

Ai, ai, ai!

MINYONA

Potser, si m'ho posés escrit en un paper...

SENYORA, *sorpresa*

Ah! Que sab de lletra?

MINYONA

Vaia una pregunta! No, senyora! Però en saben els que vènen!...

SENYORA

Té raó: vaig a fer-ho! *(Se'n va cap a la casa.)*

ESCENA V

MINYONA i JARDINER

JARDINER, *venint per la esquerra*

Estàs molt pensativa, Roseta. Quina te'n passa?

MINYONA, *que estava preocupada, mirant a terra*

Pensava amb una cosa que haig de fer aquesta tarde...

JARDINER

Quina cosa?

MINYONA

Un... *lunch!* *(Pronunciar: «lenx».)*

JARDINER

Un... què?

MINYONA

Un... *lunch!* Que sabs què és, tu?

JARDINER

Jo, no!

MINYONA

Jo, tampoc. Em creia que ho sabríes!

JARDINER, *acostant-s'hi, somrient*

Jo no més sé una cosa, que no'm cansaría mai de dir-te-la, ja ho sabs: que ets la noia més maca de Vilajove, i que...

MINYONA

No'm facis riure! *(Ell va per abraçar-la.)* Fuig, que ve la mestressa! *

ESCENA VI

DITS, DON JOAN, SECRETARI DE L'AJUNTAMENT i DONYA MATILDE

(Surten plegats de la casa. Don Joan acompanya al Secretari fins a la porta del jardí i s'hi queda enraonant.)

SENYORA, *donant a la minyona un paper*

Aquí té la llista, i no s'entretingui... (*Al Jardiner:*) Ni l'entretingui vostè.

(*La Minyona entra a la casa i en surt tot seguit amb un cistell, anant-se'n per la porta del jardí.*)

JARDINER, *apart*

Ens ha filat! (*A la Senyora:*) Jo, senyora?...

SENYORA

Vostè és pagès, pero ara no'l faci! Sab què podría fer? Anar a escombrar un xic l'acera...

JARDINER

Molt bé diu!
(*Entra a la casa per a anar a cercar l'escombra. La senyora fulleja el diari que hi haurà damunt de la tauleta.*)

SECRETARI

Aquest nebot meu podría vostè tenir-lo aquí a l'Institut com a ajudant... Ah, i de lo d'aquests senyors no'n passi ansia. Per cert, que a l'Inspector el conec de vista i de... fama!

DON JOAN

Sí? Quina fama té?

SECRETARI

És un *corrido,* un Tenorio!

DON JOAN

Què diu?

SECRETARI

Sí, senyor: una vegada el vaig trobar a Barcelona... en un lloc que m'hauría donat vergonya que m'hi haguessin vist!...

DON JOAN

Així vostè hi era també!

SECRETARI

Ja veurà... jo...

(*Passa el Jardiner, que surt de la casa amb una escombra en direcció al reixat.*)

DON JOAN, *al Jardiner*

No's mogui, que li haig de parlar!

JARDINER, *apart*

Mau! (*Es grata el cap.*)

SECRETARI, *a don Joan*

Així, passaré a buscar al senyor Arcalde i ens trobarem a l'Estació, eh?

DON JOAN, *despedint-lo*

Just! Fins ara, doncs!

SECRETARI, *saludant, amb el cap, a la Senyora*

Passi-ho bé, senyora!

SENYORA

Fins després! (*Se'n va el Secretari.*)

DON JOAN, *al Jardiner*

Li tinc de dir una cosa, Miquel!

JARDINER, *pensant que li parlarà de la Minyona*

És que jo me l'estimo per a casar-m'hi, a la Roseta!... (*Es grata el cap.*)

DON JOAN

I per això es grata el cap?... Mal pressagi!... Però no és de la Roseta que hem de parlar!...

(*El Jardiner respira.*)

SENYORA, *interrompent, desprès de mirar el rellotge, que dú a la munyeca*

No't pots entretenir gaire, que d'aquí a l'Estació hi ha un bon trocet...

DON JOAN

Comença a treure'm el jaqué. Ja vinc! (*Se'n va la Senyora.*) Escolti, Miquel!

JARDINER

Vostè dirà.

DON JOAN

Aquesta tarde vindràn dos senyors de Barcelona...

JARDINER

Molt bé!

DON JOAN

Molt malament!... Però vostè no hi té cap culpa. Mentres aquests senyors seràn aquí, vostè no és el

jardiner, sinó un dels meus deixebles, que ve aquí a l'Institut a apendre tot lo referent a l'industria de la mel i de la cera. Vostè ja sab lo que és una emmelada...

JARDINER, *maliciós*

Una emmelada... i una encerada... Sí, senyor!

DON JOAN, *somrient*

Justa! I una encerada! Penso que'ns hem entès!...

JARDINER

Crec que sí!

DON JOAN

Fixi's bé, doncs. (*Prosseguint:*) Allà baix figura que hi ha una renglera de rusques...

JARDINER, *amb malicia*

M'ho figuro!

DON JOAN, *prosseguint*

Són de diferents sistemes, i plenes d'abelles, naturalment. Vostè, a l'aixecar-nos de taula, se n'hi va, i figura que les està arreglant. En el moment en que aquells senyors i jo ens hi dirigim per a inspeccionar-les, ve vostè, alarmadíssim, i ens detura...

JARDINER

Què haurà passat?

DON JOAN

Senzillament: que, sense voler, haurà fet caure un rusc, les abelles s'han escapat, volten per allí, furioses, i ens adverteix que és molt perillós acostar-s'hi. Res més! Del reste, me n'encarrego jo!... Ho ha comprès bé?

JARDINER

Perdi cuidado!

DON JOAN, *seriós*

Pensi que s'hi juga la plaça!

JARDINER, *amb malicia*

Penso que'ns l'hi juguem, sí, senyor!... Deixi-ho per mi, i no passi ansia. Si jo he fet comedia al Casino!

DON JOAN

Entesos: posi's el vestit de les festes i procuri no enraonar gaire, si li pregunten coses: jo ja estaré al *quite*.

(*Se'n va a dins la casa. El Jardiner surt a fòra del reixat i comença a escombrar. Ve el mestre i entra amb ell.*)

ESCENA VII

JARDINER i MESTRE DEL CHOR; després DON JOAN

MESTRE, *a Jardiner*

Ola, Miquel!

JARDINER

Bones tardes, senyor Gatuelles.

MESTRE

Que no hi és don Joan?

JARDINER

Ve desseguida.

MESTRE

Ara he trobat al Secretari...

JARDINER

Ha pres cafè amb nosaltres.

MESTRE

Amb tu?

JARDINER

Amb mi, no; *nosaltres* vui dir l'Institut.
(*Ve don Joan de la casa, de jaqué i berret de palla.*)

MESTRE

Se'l saluda, don Joan! He sapigut per...

DON JOAN, *anant cap a la porta del jardi*

Dispensi'm, no'm puc entretenir...

MESTRE

Si li sembla, podría venir amb el *coro*...

DON JOAN

Parli'n amb la meva senyora. No puc perdre un instant. A reveure! (*Se'n va precipitadament.*)

MESTRE

Passi-ho bé, don Joan! (*S'asseu. Al Jardiner:*) Sembla que prepareu una gran festa?

JARDINER, *amb importancia*

Ens arriben dos senyors!

MESTRE

Dos savis, potser? Que són estrangers?

JARDINER

No ho sé. Segurament!

MESTRE

Uva!

JARDINER

Per què, *uva?*

MESTRE

Ja m'entenc, jo.

(*Com aquell que'n porta una de cap.*)

ESCENA VIII

DITS i DONYA MATILDE, que surt de la casa, mudada; després MINYONA

MESTRE

Déu me la guard', senyora!
(*El Jardiner se'n torna a escombrar l'acera.*)

SENYORA, *amable*

Bones tardes! (*Al Jardiner:*) Vagi, vagi a mudar-se, vostè. (*El Jardiner se'n va.*)

MESTRE

Endemés, jo venía perquè, ja li diré, un servidor, sab? és el director del *Coro* de la Paloma, i com que el Secretari m'ha dit que vostès aquesta tarde feien una festa aquí a la seva torre...

SENYORA, *protestant*

Com s'entén, la nostra torre? A l'Institut d'Apicultura, dèu voler dir?

MESTRE

Digui-li hatxe!

SENYORA

No, no! Li vull dir Institut!

MESTRE

És material! Ara, a totes les torres els posen un nom o altre! «Villa Tal», «Villa Cual»... Tothom «la villa»!...

SENYORA, *al Mestre*

I a què dec agrair la seva visita?

MESTRE

M'ha dit don Joan que m'entengués amb vostè...

SENYORA

Respecte...

MESTRE

Ara hi vaig... Un servidor ha pensat: si és que fan una festa...

SENYORA, *interrompent*

Què, festa! Un senzill *lunch!* Una copa i unes pastetes...

MESTRE

Bueno, un *remullando!* Doncs, mentres vostès seràn a taula, per a testimo... *(S'entrabanca.)* testimo...

SENYORA, *fent l'alarmada*

Què diu, ara?

MESTRE

Per a testimo... ni... a... jar-los... Ara...! el nostre

agraiment que sentim per la corbata, sí, senyora, per la corbata que'ns va regalar don Joan per a la senyera, podría el *Coro* fer-los una cantada aquí al jardí. Això sempre *ameniza*.

SENYORA

Perfectament. El felicito per l'idea, agraint-los la molestia que's volen pendre...

MESTRE

No'ns ha d'agrair res. Cap a quina hora vol que vinguem?

SENYORA

Per allí a les cinc.

MESTRE

Ja va bé. Com és dissabte avui, a dos quarts pleguen, i en lloc d'anar a fer el *burro* al Casino... vindrem aquí...

SENYORA

No perdi temps, doncs!

MESTRE, *anant-se'n*

Fins més tard. *(Se'n va.)*

MINYONA, *creuant-se en el reixat amb el Mestre*

Passi-ho bé, senyor Gatuelles!

MESTRE

Adeu, Roseta.

SENYORA, *a Roseta*

No s'ha descuidat res?

MINYONA

Me penso que no, senyora.

SENYORA

Anem a preparar els sandwichs, perquè ja deuen estar per arribar.

MINYONA

Són més avall de l'era : jo'ls he passat davant.

SENYORA

Sí que són a la vora! *(Anant cap a la casa. Cridant:)* Miquel!

ESCENA IX

DONYA MATILDE, MINYONA amb un cistell ple
i JARDINER

JARDINER

Mana! *(Surt de la casa, vestit de les festes.)*

SENYORA

Quedi's aquí a esperar-los.
(Entra a la casa. La Minyona, que va darrera

d'ella, es detura per a mirar al Jardiner amb coquetería. Des de la porta, diu:)

MINYONA, *a Jardiner*

Que vas maco! T'has posat de festa major! Que t'has rentat la cara, també?

JARDINER

Ah, dolenta!

VEU DE LA SENYORA

Roseta!

MINYONA

Ja vinc. *(Mirant-se al Jardiner:)* És que m'havía quedat enlluernada!
(Rient, se fica a dins, quan el Jardiner hi anava; aquest se la queda mirant des de la porta, somrient, no adonant-se de qui entra pel reixat.)

ESCENA X

JARDINER, EL VELL, MME. KRI-KRI; després MINYONA

EL VELL, *una mica encongit*

Bones tardes! És aquí que tenen les claus d'aquesta torre del costat que està per llogar?

JARDINER

Sí, senyor. (*Apart, amb malicia, després de veure a la Madame.*) Mau!

EL VELL, *a la Mme., contrariat al veure-la asseguda*

Que estàs cansada, que veig que t'assentes?

MME. KRI-KRI, *de mal humor*

Oh, *mon Dieu!* Soc més que cansada : soc reventada!

JARDINER, *amb malicia*

Ja's veu, ja, que... que s'ha acalorat!

MME. KRI-KRI

Que'ns la podría ensenyar, doncs, la torre?

JARDINER

No puc deixar l'Institut, ara!

MME. KRI-KRI

Alors, deixi'ns les claus *et* nosaltres mateixos...

EL VELL

Serà lo millor...

JARDINER, *anant a la casa*

Com vulguin : les vaig a cercar. *(Deturant-se, abans d'entrar a la casa, amb malicia :)* Però... no hi ha mobles, eh?

EL VELL, *un xic picat*

M'ho figuro.

JARDINER

Està bé. (*Entra a la casa.*)

EL VELL, *a la Mme.*

Sabs lo que'm temo? Que aquí ens passarà lo mateix d'altres bandes: si la torre ens fa, nosaltres no farem al propietari...

MME. KRI-KRI

No sé perquè!

EL VELL

Què vols que't digui!... No t'has fixat en lo que han dit aquelles dònes que hem trobat més avall?

MME. KRI-KRI

No.

EL VELL

Doncs l'una ha dit a l'altra, al veure'ns: «Malament!... Malament!...» dues vegades! *(Mirant a la casa un xic impacient:)* Bé tarda prou aquest home!

MME. KRI-KRI

Oh, quan tu vas amb mi, *toujours* estàs impacient. Sembla que't sàpiga greu que't vegin amb una artista *telle que moi*, Jeanne Kri-kri! *(Mig ofesa:)* Una artista de la meva reputació...

EL VELL, *entre dents*

D'això plora la criatura!

MME. KRI-KRI

Comment? Quina criatura? *(Alçant-se.)*

EL VELL

Res! Volía dir que...

(Al veure entrar un moço de cafè per la porta del jardí, li parla baix, com volent desenfadar-la. El moço, que porta una galleda amb els «mantecados», sense dir res, entra a la casa, d'ont en surt tot seguit, acompanyat de la Minyona, que porta unes claus. Se'n va el Moço.)

MINYONA

Aquí tenen les claus! *(No la senten.)*

MME. KRI-KRI, *donant el goç al Vell*

Tiens: porta un xic el *Bebé*...

EL VELL, *fent acció de deixar-lo a terra*

Me sembla que pot caminar...

MME. KRI-KRI, *oposant-s'hi*

Et si perdía el llaç?

EL VELL

N'hi posarem un altre!

MME. KRI-KRI

Toi n'hi posaríes un *autre?*

EL VELL, *empipat*

Sí, un llaç... escorredor!

(La Minyona contempla rient aquesta escena.)

MME. KRI-KRI, *acaronant el goç*

Oh, *pauvre Bebé!* Sería un infanticidi!

MINYONA, *repetint*

Aquí tenen les claus que demanaven.

EL VELL, *que porta el goç, avançant*

Dongui! (*La Minyona s'enretira.*) I ara! Que li fan por els goços?

MINYONA

Els de pagès, no senyor, perquè no acostumen a mocegar mai... però aquest... aquest, no ho sé lo que acostuma a fer... (*Mostrant-li les claus:*) Miri: aquesta és la del reixat: té de girar-la cap a l'esquerra, el pany és a l'inrevés; aquesta és la de la porta: té de girar-la a la dreta; aquesta és la del safreig...

MME. KRI-KRI

Et per ont s'ha de girar aquesta?

MINYONA

Per allà ont vulgui. Com que'l pany està espatllat!... Aquesta...

MME. KRI-KRI

Encore un *autre?*

MINYONA

Aquesta és la dels conills. (*Les dóna al Vell.*)

MME. KRI-KRI

Qu'est-ce qu'elle dit?

EL VELL, *mostrant la clau*

Que és la del quarto dels conills... dels *lapins!*

MME. KRI-KRI, *amb enuig*

Lapin! Oh! *ça* em portarà desgracia!... *Allons!* (*Se'n va decidida.*)

EL VELL, *posant el goç a terra, amb to resignat*

Anem, *Bebé!...*

(*Se'n va darrera la Madame. La Minyona l'acompanya a la porta i diu, mirant pel cantó oposat al que han sortit la Madame i el Vell:*)

MINYONA

Ja són aquí!

(*Es posa a un costat de la porta per a deixar passar als que entren.*)

ESCENA XI

MINYONA, DON JOAN, INSPECTOR i el séu SECRETARI, ARCALDE i SECRETARI DE L'AJUNTAMENT

DON JOAN, *als qui acompanya*

Deuen estar un xic fadigats... Si volen seure un moment aquí, a l'ombra, descansaràn!

INSPECTOR

Amb molt gust! (*Tant ell com el séu Secretari es fixen en la Minyona i expressen amb un geste, que no veu don Joan, que la xicota és maca.*) Oh, l'entrada impressiona molt bé! (*Deixen els barrets en una cadira i allí es quedaràn fins a la penúltima escena.*)

MINYONA, *a don Joan*

La senyora surt desseguida; així m'ha dit que li digués.
(*Als demés els fa unes grans reverencies i se'n va a la casa.*)

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT

L'Ajuntament de Vilajove, representat tant dignament pel senyor Arcalde, tindrà a molt honor

si després de l'Institut se dignen visitar la Casa Consistorial.

(*Don Joan se'n va a la casa i surt tot seguit amb una capceta.*)

INSPECTOR

L'honra serà per a nosaltres.

SECRETARI

Hi ha alguna cosa típica, alguna antigüetat que admirar?

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT

No, senyor; fòra de l'Agutzil, que va ser assistent del general Espartero... un home de 99 anys. Quasi centenari!

ALCALDE

Ben cert!

DON JOAN, *tornant de la casa amb una capceta a les mans*

He anat a buscar aquest exemplar d'abella, del qual he fet donació a l'Institut. És notabilíssim!... En una de les meves excursions vaig capturar-la, i figurin-se la meva sorpresa i alegría quan, a l'examinar-la, vaig descobrir els caràcters d'una varietat nova, no descrita en els llibres; d'una varietat *nostra,* genuinament *nostra.*

INSPECTOR

Què diu, ara?

DON JOÀN

Sí, senyor. Les varietats de l'abella comú, *apis mel·lífica,* són, com vostès ja saben: l'*apis ligúrica,* l'*apis helvètica,* l'*apis aràbica...*

SECRETARI, *apart, picant-se el pit dissimuladament*

Ora pro nobis...

DON JOAN, *prosseguint*

L'*apis rufescens...*

SECRETARI, *com abans*

Ora pro nobis...

DON JOAN

Doncs, bé: ara tindrem una varietat ben catalana: l'*apis llobregatensis,* que és com l'anomeno, per haver-la trobat prop del Llobregat!...

SECRETARI

Això és una gloria per a vostè i per a Catalunya.

INSPECTOR

Me fa quedar parat!

DON JOAN

Més parats quedaràn al veure-la! (*Obre la capsa i, junt amb una grossa lupa que's treu de la butxaca, la dóna a l'Inspector.*) Si és servit, aquí la té, fixada amb una agulla. Faci'm el favor d'examinar el cap. (*L'Inspector mira la capceta amb*

detenció, i el Secretari mira el cap de don Joan.) Res de particular, oi? No obstant, hi ha una cosa que vostè no veu... i hi és! (*El Secretari segueix mirant-li el cap, sense que ell se n'adongui, i riu maliciosament.*) Miri les dues banyetes, les antenes, per a parlar científicament. Vostè sab que totes tenen tretze articulacions amb tretze pels... Doncs la *llobregatensis* en té divuit!...

INSPECTOR

És admirable, meravellós!
(*Dóna capsa i lupa al Secretari.*)

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT, *a l'Arcalde*

Quin home!

ARCALDE

És cert!

DON JOAN, *al Secretari, que té la capceta*

Ja les pot comptar, ja: divuit!

SECRETARI

El crec perfectament!

DON JOAN

Fixi's, ara, amb l'*abdòmen,* i, sobre tot, amb l'esquena. Què hi veu al cap-d'avall de l'esquena?...

SECRETARI

Home!... Què vol que li diga! Jo no soc tècnic!

DON JOAN

En la monografía que estic escrivint, la trobaràn descrita amb tots els pels i senyals...

(El Secretari passa la capsa a l'Arcalde.)

INSPECTOR

I pensa publicar-la aviat?

DON JOAN

No ho sé. Voldría completar-la amb l'estudi comparatiu de les diferentes abelles existents a Europa. Tinc demanada una subvenció per a poder fer els viatges necessaris... Ah, si vostè volgués interposar l'influencia que dèu tenir a Madrid... me penso que ho conseguiría!

INSPECTOR

Amb molt gust! Precisament, el Director general d'Arquitectura és íntim amic meu i...

DON JOAN, *amb molt respecte*

Permeti'm!... Però em penso que això dèu ser cosa del d'Agricultura...

INSPECTOR

És lo mateix!...

DON JOAN

Ah! Com que diuen que «una cosa és l'Agricultura i una altra l'Arquitectura»...

INSPECTOR

Aquí, sí; però a Madrid no! Per qüestió d'influencies és idèntic. No sab que tots els Directors estàn a torna-jornals?

DON JOAN

Li quedaría agraidíssim!

SECRETARI

I ont pensa anar, de primer, per a estudiar les abelles?

DON JOAN

De primer, a París!

SECRETARI

Molt ben pensat! És allí ont aniría també jo!

DON JOAN

Desenganyi's, a París hi ha de tot!... Després... ja veurem!

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT

Potser treballa massa, don Joan!

DON JOAN, *amb entusiasme*

Oh, no'm dol! Tot ho faig amb gust pel desenrotllo de l'Apicultura!

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT, *a l'Arcalde*

Homes així convenen a Espanya!

ARCALDE

És cert!

ESCENA XII

DITS i DONYA MATILDE i JARDINER, que vénen de la casa

DON JOAN, *a la seva senyora, presentant*

El senyor Inspector don Guillem Nadal; el séu secretari senyor Gomis. (*An aquests:*) La meva esposa.

INSPECTOR i SECRETARI

Senyora!

(*Encaixen. Després d'ells, la Senyora saluda als demés.*)

DON JOAN, *presentant al Jardiner*

Un dels meus deixebles!

(*El Jardiner fa una reverencia.*)

INSPECTOR, *al Jardiner*

Celebro... I què tal, són molts alumnes?

DON JOAN, *amatent*

Psè!... Bastants... No han vingut perquè ara, amb la sega, estàn molt enfeinats...

INSPECTOR, *al Jardiner, que fa el paperot*

Li sembla si la *llobregatensis* s'aclimatarà en aquesta comarca? *(El Jardiner no contesta.)*

DON JOAN, *a l'Inspector*

No estranyi que no li contesti: és un xicot molt tímid i està impressionat...

SENYORA, *deixant a l'Arcalde. A l'Inspector*

Dispensin que'ls interrompi. El meu marit i jo esperem que'ns honrarà acceptant un modestíssim *lunch. (Al Secretari i demés:)* Lo mateix dic a vostès.

INSPECTOR

Amb moltíssim gust, senyora!
(Li ofereix el braç, que ella accepta.)

SENYORA, *somrient*

Ja's farà càrrec de que en un poble hi ha pocs recursos... i no podrem obsequiar-los com vostès se mereixen... *(Entren a la casa.)*

SECRETARI, *en el dintell, cedint el pas a don Joan*

Vostè primer!

DON JOAN

De cap manera! *(Entren tots; don Joan últim.)*

JARDINER, *confidencialment, a don Joan*

Ho faig bé?

DON JOAN, *al llindar de la porta*

Divinament! *(Entren a la casa.)*

ESCENA XIII

JARDINER, MESTRE i CHOR, que ve pel fons

JARDINER, *al veure al Mestre a la porta del jardí*

Ja poden passar, ja...

(Entra ell, seguit del chor.)

MESTRE, *al Pendonista*

Cuidado amb la senyera, home! L'has de portar ben dreta i amb orgull.

PENDONISTA

És que sempre me la fan carregar a mi!

MESTRE, *al Jardiner*

Ja deuen ser a taula, oi?

JARDINER

Ara s'hi posen!

MESTRE, *al chor*

I si comencessim?... Apa, nois! Som-hi! *(Dóna el to amb el diapasón.)* Apretant els aguts, eh?... Som-hi!

(Canten. El mestre ridiculament els dirigeix.) * *

MESTRE

Que és estrany que no surti ningú!

JARDINER

Deuen esperar que'n canteu una altra!

MESTRE, *al chor*

Apa, doncs! La segona part. * * *(Canten.)*

JARDINER, *que ha anat a mirar la porta de la casa*

Ara vénen!

(*Surten l'Inspector, el Secretari i don Joan.*)

MESTRE, *als choristes*

Les gorres! (*Se treuen les gorres. A l'Inspector, saludant-lo:*) *Mi havas la pletzuro de saluti al vi!...*

INSPECTOR, *paradíssim, com tots els demés*

Què diu, ara?

DON JOAN

Però, què li agafa?

MESTRE, *astorat*

Els saludava en esperanto: com m'havíen dit que'ls senyors eren estrangers! Ja que no és així, si volen, els ho diré en català...

INSPECTOR

No cal! Ho hem entès perfectament... I moltes gracies!...

DON JOAN, *al Mestre*

Si té gust de passar al menjador...

MESTRE

Vaig a despedir al *Coro;* ja vinc.

(*Diu dues paraules an aquests i se'n van silenciosament com havien vingut.*)

INSPECTOR, *a don Joan*

Són ben simpàtics aquests joves!

DON JOAN

Ben cert!... que diría l'Arcalde.

MESTRE

Els ha agradat?

INSPECTOR

Molt!

DON JOAN

I si tornessim al menjador? *(Ve la Minyona;*

el Secretari se la mira, i don Joan an aquest.) Vostè no ve?

SECRETARI, *després de tornar a mirar la Minyona, que busca per allí alguna cosa*

Prefereixo que'm toqui un xic l'aire; en el menjador hi ha tant fum!...

(*Don Joan, Inspector, Mestre i Jardiner se'n van a la casa.*)

ESCENA XIV

SECRETARI i MINYONA; després INSPECTOR

MINYONA, *buscant*

No'l veig.

SECRETARI

Soc aquí.

MINYONA

Oh, no'l busco pas a vostè. (*Riu.*)

SECRETARI

Quina llástima!

MINYONA

Busco un cistell que no sé pas ont s'ha amagat.

SECRETARI

Doncs ja sortirà tot sol... Digui'm una cosa, noia: vostè és de Vilajove, veritat?

MINYONA

Amb què ho coneix?

SECRETARI

Amb aquests bons colors que gasta... i amb lo revingudeta que està; si bé he sentit dir que les aigües d'aquest poble críen les carns fofes...

MINYONA, *rient*

No ho cregui!

SECRETARI, *acostant-s'hi*

Vol dir?

MINYONA, *ignocent*

No, senyor, no.

SECRETARI, *pecigant-li el braç*

Efectivament.

MINYONA, *cremada*

Fugi d'aquí! És molt llarc de dits vostè!

SECRETARI, *amoixant-la*

Però... escolti...

MINYONA, *anant-se'n*

Ah! Ja veig el cistell!

(Hi corre i se'n va.)

SECRETARI, *anant-li darrera*

Escolti, dòna...

(*Desapareix. Al cap d'un moment se sent el soroll d'una bofetada. Torna la Minyona, amb un cistell a la mà i guaitant enrera.*)

INSPECTOR, *sortint de la casa. Des del dintell, a dins*

Dues paraules al senyor Gomis... i torno!

MINYONA, *qui, a l'ésser al mig de l'escena, quasi es topa amb ell*

Quin susto m'ha donat!

INSPECTOR

De debò, Roseta? No's diu Roseta, vostè?

MINYONA

Per a servir-lo.

INSPECTOR

Veu? Això és lo que jo voldría!

MINYONA

El què?

INSPECTOR

Que'm servís a mi. No li agradaría anar a Barcelona? Jo li sé una bona casa, ont hi estaría molt bé.

MINYONA

Ja estic bé a l'*Estitut de Cultura.*

INSPECTOR, *mirant el lletrero*

Es descuida l'*Api.*

MINYONA, *mirant el cistell*

No, senyor, no. Si n'hi he posat dos.

(*L'Inspector riu.*)

INSPECTOR

Aquí li donen molta feina a vostè; en canvi, si volgués, podría estar ben regalada... (*Torna a mirar la casa desconfiadament.*) No anava cap allí?

(*Indica la dreta.*)

MINYONA

Sí, senyor: vaig a donar això a les gallines.

INSPECTOR

L'acompanyaré. (*Se li posa al costat.*) Com li deia... si vostè volgués... (*Desapareixen.*)

ESCENA XV

SECRETARI i INSPECTOR

(Ve el Secretari per l'esquerra, amb la mà a la galta. Se sent el soroll d'una altra bofetada. Sorpresa del Secretari. Torna l'Inspector, per la dreta, també amb la mà a la galta. Els dos demostren la contrarietat de trobar-se i es miren confosos.)

INSPECTOR

Que... li han fet mal de caixal els carquinyolis?

SECRETARI

No, senyor. És una abella que m'ha picat. Malviatge les abelles!

INSPECTOR

Lo mateix que a mi!

SECRETARI

També l'han picat, a vostè?

INSPECTOR

Sí: una que n'hi havía per allí. (*Dreta.*)

SECRETARI

A mí, una que n'hi havía per allà. (*Esquerra.*)

INSPECTOR

Potser és la mateixa. * *

SECRETARI, *mostrant la galta*

Hi dec tenir la senyal, veritat? Que se'm co-
eix molt?

INSPECTOR

Li fa com unes ditades!

SECRETARI

És una cosa ridícola!

INSPECTOR

I que cou!

SECRETARI

Jo ja ho donaría per vist, això. (*Treient-se el*
ellotge.) I podríem agafar el tren de les 6'20...

INSPECTOR

Si sabés que'l Director no se n'havía d'ofendre,
regui que ho faría... però l'home, és clar, té inte-
ès en ensenyar-nos les abelles...

(Segueix parlant i posant-se sovint la mà a la galta. El Jardiner i don Joan surten de la casa i es queden un moment a la porta.)

DON JOAN, *al Jardiner, confidencialment*

Molt ull! eh?... I en el moment oportú... ja h sab!...

(*El Jardiner, signant-li que estigui tranquil, tr vessa l'escena, somrient amb malicia.*)

ESCENA XVI

Dits i Don Joan

SECRETARI, *a l'Inspector*

Ademés, que totes les rusques són iguals...

DON JOAN

Quan vulguin, anirem a veure les abelles... (*A fixar-se que tenen la mà a la cara:*) Però, qu tenen?

INSPECTOR

Calli, home! Podía haver-nos advertit que ere perillosos aquests indrets!... Una abella que co ría per aquí ens ha picat a tots dos!

DON JOAN, *ràpid*

Una abella? No pot ser!

SECRETARI

Per què, no pot ser?

DON JOAN, *un xic confós*

Vui dir que... l'abella no més pot picar una vegada, perquè al fer-ho perd el fibló!... Cregui'm que ho estranyo i ho sento molt!

INSPECTOR

Més ho sento jo.

DON JOAN

Els asseguro que no'ls tornarà a succeir. No tinguin por. Ara precisament he fet anar an aquell noi per a que les esmortuís amb fum.

SECRETARI

La que a mi m'ha picat ja ho semblava tota esmortuída, però no n'era gens, cregui'm!

DON JOAN

Si els fa mal, podríen rentar-se la ferida amb aigua timolada. Cridaré a la minyona que la porti...

INSPECTOR, *ràpid*

No! No la cridi!

SECRETARI, *ràpid*

No! No val la pena! (*Se sent tocar el piano.*)

INSPECTOR

Calli! Se sent tocar el piano!

DON JOAN

És la meva senyora!

INSPECTOR

Entrem, doncs, un moment a sentir-la.

DON JOAN, *content*

Com tinguin gust!

(*L'Inspector i el Secretari entren a la casa; en e moment que va a fer-ho don Joan, vénen pe la porta del jardí el Vell i Mme. Kri-kri. Do Joan espera que s'expliquin.*)

ESCENA XVII

MME. KRI-KRI, EL VELL i DON JOAN; després INSPECTOR i SECRETARI

EL VELL, *saludant amb el berret*

Bones tardes: venim a tornar les claus de la torre. (*Les hi dóna.*) I moltes gracies!

DON JOAN

De res. Els ha agradat?

MME. KRI-KRI, *contenta*

A mi, molt!

DON JOAN, *al veure que'l Vell calla*

I a vostè, no?

EL VELL

Tant se val... No soc jo qui vol llogar-la: és la senyora...

DON JOAN

Ah! Jo'm creia...

MME. KRI-KRI

Oh, no tingui por pel lloguer...

EL VELL

La senyora la lloga, sab? però jo pago.
(*En to resignat.*)

DON JOAN

Ja, ja! Entès!

MME. KRI-KRI

Comment?

DON JOAN

Vui dir que ja... ja ho explicaràn al propietari...

MME. KRI-KRI

Viu a Barcelona el *propietaire?*

DON JOAN

Sí: és una senyora viuda...

MME. KRI-KRI

Malo!

EL VELL

Una viuda? Faci'm el favor de l'adreça, que l'aniré a veure.

DON JOAN, *treient-se una targeta de la cartera*

Ella no se'n cuida: s'hauràn d'entendre amb el procurador... Aquí té les senyes.
(*Va per a donar la targeta al Vell.*)

MME. KRI-KRI, *prenent la targeta i ficant-se-la al moneder*

Oh, ja m'hi entendré jo amb el procurador!

EL VELL, *saludant per a despedir-se*

Repeteixo les gracies...

MME. KRI-KRI, *al Vell, al veure que va sense el goç*

I el *Bebé?* Ont és el *Bebé?*

EL VELL

Vols-t'hi jugar que l'hem deixat a la torre? (*A don Joan:*) Faci'm el favor de les claus, un moment: desseguida torno.
(*Don Joan les hi deixa somrient; el Vell surt disparat. Se sent tocar al piano una altra peça.*)

DON JOAN, *a la Madame, qui s'haurà assegut*

I és molt gran el séu bebé?

MME. KRI-KRI

Tres anys.

DON JOAN, *apart*

Àngel de Déu! Ja és tranquilitat!

MME. KRI-KRI, *adonant-se, amb sorpresa, de lo que toquen al piano, somrient placentera*

Oh! *C'est curieux! C'est extraordinaire!*

DON JOAN

Què troba tant extraordinari?

MME. KRI-KRI

Lo que toquen allí dins: no sent?

DON JOAN

Sí, i què?

MME. KRI-KRI, *alçant-se*

És la meva cançó.

DON JOAN

Ah! Vostè és artista? Ja'm semblava a mi!...

MME. KRI-KRI, *escoltant la música*

Ara ve el ball.

(*Dóna uns quants passos de ball, i al rependre el piano el couplet el canta.*) * *

(*Al tornar Mme. Kri-kri a ballar, don Joan, com acudint-se-li l'idea, va a la porta de l'Institut*

i fa senya a dins de que vinguin. Surten l'Inspector i Secretari, els quals mostren agradosa sorpresa al veure a la Madame. Quan acaba aquesta, esclaten tots tres en aplaudiments. Mentres ella cantava, don Joan els haurà dit dues paraules sobre aquella Madame.)

INSPECTOR

Bravo, Madame!

SECRETARI

Esquisida! Encantadora!

MME. KRI-KRI

Mercí, messieurs!

INSPECTOR

Jo sempre l'he aplaudida amb entusiasme!

MME. KRI-KRI, *interrompent*

Ah! Vostè m'ha aplaudit en altra banda?

(Don Joan, al veure començar aquella conversa, se n'endú al Secretari a l'altre costat i li ensenya les flors dels testos, per a deixar fer a l'Inspector.)

INSPECTOR

Sí, madame: jo era un dels abonats del palco 3.

MME. KRI-KRI

Et potser ha sopat amb mi alguna vegada?

(L'Inspector fa que no amb el cap.) És que'm sembla recordar-lo... No és Inspector, vostè?

INSPECTOR

Sí, madame: Inspector general d'Agricultura.

MME. KRI-KRI

No, no és vostè, *alors*: el que jo vui dir era Inspector de... d'una altra cosa...

INSPECTOR

I, escolti, que...

(Segueix conversa en veu baixa.)

DON JOAN, *al Secretari, prosseguint una explicació*

... de totes aquestes flors surt el producte de les admirables obreres... *(Segueix parlant.)*

MME. KRI-KRI, *a l'Inspector, al veure al Vell, que torna*

Calli! *Voilà, Bebé! (Hi va. Tots miren al Vell, que du el goç, sense el llaç, lligat amb una corretja. La Madame alça el goç de terra, s'asseu i li diu, menaçant-lo festosament:) Méchant Bebé!* que ha perdut el llaç!

DON JOAN, *acostant-s'hi, sorprès*

Això és el bebé? Em pensava que era una criatura!...

MME. KRI-KRI, *com si hagués sentit un disbarat*

Oh, *non!*

DON JOAN

Té unes clapes ben originals!

MME. KRI-KRI, *indignada*

Me'l van empastifar en una «Casa de Socorro». És tota una historia!

DON JOAN, *al Vell*

Doncs l'havíen tancat a la torre?

EL VELL, *com sabent-li greu d'entrar en explicacions*

No, senyor : era allí al carrer...

MME. KRI-KRI

Al carrer? És estrany que no'ns vingués darrera!...

INSPECTOR, *baix, a la Madame*

Potser... no podía!

(La Madame li dóna una amistosa empenta i riu escandalosament.)

EL VELL, *empipat, a mitja veu*

Dòna! Tingues una mica de compostura!

MME. KRI-KRI, *alçant-se, irada i mirant-lo de cap a peus*

Tu sí que no'n tens de *compostura! Allons!*

EL VELL, *donant les claus a don Joan*

Moltes gracies!

DON JOAN

Ja se'n van?... Si volen quedar-se a descansar una estona...

EL VELL

Gracies. Tinc por que no'ns escapi el tren de les 6'20. *(Saludant:)* Passin-ho bé, senyors!

(Se'n va.)

MME. KRI-KRI, *anant darrera d'ell, sense apressar-se*

Au revoir!

(Els fa «adéu» amb la mà amb coqueteria; l'Inspector, parlant-li baix, l'acompanya dues passes fòra de la porta del jardí i torna a entrar; mentres tant, diu el Secretari:)

SECRETARI, *a don Joan*

Aquesta abella sí que no és l'*apis llobregatensis;* com a francesa, dèu ser l'*apis franca!*

DON JOAN

Franca?... No pas per a aquell senyor!

INSPECTOR, *que torna, a don Joan*

Trobo que, ben pensat, podríem aprofitar aquest tren de les 6'20.

(Mostres d'aprovació del Secretari.)

DON JOAN

És el que va més depressa... però creguin que ho sentiría... perquè...

ESCENA XVIII

DITS i DONYA MATILDE; després MINYONA

SENYORA, *que ve de la casa amb un àlbum sota el braç. Interrompent*

Ja han vist les abelles?

SECRETARI, *apart*

Les hem sentides!

INSPECTOR, *impacient per anar-se'n*

Ens en fem càrrec, i per a aprofitar el tren de les 6'20, abreviem la visita, quedant molt complascuts i agraits de la seva amabilitat...

DON JOAN

Sento que hagi estat tant curta la visita...

SENYORA

Lo mateix dic, però si té altres compromisos, no goso a insistir; lo que sí em permeto demanar-li és que's digni encapçalar amb la seva firma aquest àlbum de visitants il·lustres. *(L'hi dóna.)*

INSPECTOR, *prenent l'àlbum*

Amb molt gust, senyora!
(*Es treu un llàpiç-ploma i escriu sobre la tauleta.*)

SENYORA, *mentres l'Inspector escriu, va a la porta de la casa i crida*

Roseta! (*Ve aquesta immediatament.*) Vagi a tallar unes quantes flors.

(La Minyona travessa l'escena, i en el roser que hi ha en la segona caixa queda mig amagada tallant fiors; la Senyora es queda dreta al séu costat i pren les flors que aquèlla li dóna, posant atenció a lo que passa en escena.)

DON JOAN, *a qui acaba de donar l'album l'Inspector, llegint en veu alta*

«... encantado del celo y la ilustración de su Director, así como de la exquisita amabilidad de su distinguida esposa...» Oh! Gracies!

(Mentres està llegint, l'Inspector i el Secretari han anat a buscar els barrets de damunt la cadira.)

SENYORA

Mil gracies!

INSPECTOR, *encaixant per a despedir-se*

Senyora, he tingut una veritable satisfacció...

SENYORA

La satisfacció ha estat nostra... Si no anessin tant depressa, els faría fer un ram... Emportin-se, al menys, unes quantes flors...

(Li dóna la meitat de les que du a la mà.)

INSPECTOR

Agraidíssim! *(Donant la mà a don Joan:)* Senyor Director... ja ho sab!

DON JOAN

Sempre a les seves ordres i molt honrats per la visita.

(Mentres tant, el Secretari encaixa amb la Senyora, que li dóna l'altra meitat de les flors; després encaixa amb don Joan, qui els acompanya a la porta.)

INSPECTOR

Ja'ns despediràn d'aquells senyors!

DON JOAN

Seràn servits: encara són a taula.

(Així que han passat pel costat del roser, surt d'allí la Minyona, qui, al veure'ls marxar, diu, mostrant-los una rosa que du a les mans:)

MINYONA, *cridant*

Escoltin! No'n volen pas una altra?

INSPECTOR i SECRETARI, *que han conegut la veu, exclamen, sense girar-se i apretant el pas, mentres es posen la mà a la galta*

No! No!

(Se'n van. La Minyona es queda rient.)

ESCENA ÚLTIMA

DON JOAN, DONYA MATILDE, MINYONA; després ARCALDE, SECRETARI DE L'AJUNTAMENT, MESTRE i JARDINER

SENYORA

No ho entenc!

DON JOAN

Aquest tren ha estat providencial!... Em creia haver de fer equilibris fins al de les set.

SENYORA

No sabs el pes que m'han tret de sobre. *(L'Arcalde, el Secretari i el Mestre surten de la casa.)*

MESTRE, *com el demés, estranyat de no veure als forasters*

I els senyors forasters?
(Es menja el carquinyoli que du a la mà.)

DON JOAN

Se n'acaben d'anar.

SECRETARI DE L'AJUNTAMENT, *amb la boca plena*

Que és estrany! Així, a la francesa?

DON JOAN, *al Secretari, apart*

Amb la francesa : ja l'hi explicaré.

ARCALDE, *a la Senyora*

Vaia una pressa!

SENYORA

Oh, i tal! No sé quina mosca els dèu haver picat!

MINYONA, *avençant-se, rient*

Ah, ah, ah!... Una mosca amb cinc dits a cada mà!... *(Mostra les seves.)*

DON JOAN, *sorprès*

Què diu? Algun d'ells se li ha propassat?

MINYONA, *indignada*

Tots dos!

SENYORA

Ahora lo comprendo todo! La por del ridícol!

DON JOAN, *apart*

I el tren de la madame!

MESTRE

És bona aquesta!

JARDINER, *venint depressa per l'esquerra, astorat*

Perdoni'm, don Joan : sense voler, he fet caure un rusc; les abelles han sortit, i ara volten per

allí furioses... *(Tots riuen més fort.)* Però... què'ls passa?

TOTS, *al Jardiner, contents*

No cal. Ja són fòra, ja són fòra!

DON JOAN, *avençant-se al públic*

D'Instituts de l'importancia
i utilitat del present,
ont s'hi ensenya Apicultura
o altra cosa trascendent,
és sapigut que aquí a Espanya
n'hi ha més d'un i més de dos...
i si la ciencia no hi guanya...
hi guanyem els Directors!

TOTS

Visca, visca l'Institut d'Apicultura!

TELÓ

LLETRA DE LA MÚSICA

ESCENA V

MINYONA i JARDINER

Dúo

JARDINER

Rosa, Roseta: Tu n'ets la rosa
la més hermosa
d'aquest jardí...

MINYONA

Vés, poca-solta!

JARDINER

No: deixa'm dir!
Sabs que t'estimo, Roseta meva.
Per què sens treva
me fas penar?

MINYONA

Oh! per Déu, calla!

JARDINER

No vui callar.

MINYONA

Oh! no, no callis; si molt m'agrada
sentir ta parla; si enamorada
també estic jo...

JARDINER

De quí? Vols dir-m'ho?

MINYONA

No, no, no i no!
Que si t'ho deia, massa ho sabríes...
Jo no puc dir-t'ho.
Què pensaríes,
llavors, de mi?

JARDINER

Que tu m'estimes...

MINYONA

No t'ho vull dir! *(Pausa.)*

JARDINER

Ma bella Rosa: deixa'm que't besi

MINYONA

Te'n guardaràs!
Soc rosa amb punxes

i si t'acostes
te punxaràs.
Ve la mestressa,
estigues quïet;
no'm comprometis,
fes el distret!

ESCENA XIII

CHOR

La festa major

CHOR

Quan ve la festa major,
la festa major,
lluint les fadrines
les seves botines,
se'n van al sarau...
se'n van a ballar.
Ai, sí,
se'n van a ballar,
sí.

CHOR

Quan surten de l'*embalat,*
de l'*embalat,*
n'estàn ben rogetes

les seves galtetes
i en tota la nit
no poden dormî.
Ai, sí,
no poden dormî.
sí.

ESCENA XV

SECRETARI i INSPECTOR

INSPECTOR

Pareixía tota mansa; fins semblava
que n'estava esmortuïda; quan volava
no brunzía,
no tenía
pas l'aspecte de picar...
I, amic meu, quina fiblada
més terrible, la malvada,
que m'acaba de donar!
(Posant-se la mà a la galta.)

SECRETARI

An a mi m'ho ha de contar!
(Fa lo mateix.)
Lo mateix que vostè esplica, jo m'estava
ben distret; al contemplar-la quan volava,

no brunzía,
no tenía
pas l'aspecte de picar.
Don Guillèm, quina fiblada
més punyenta, la malvada,
que m'acaba de donar!

INSPECTOR

An a mi m'ho ha de contar?

ELS DOS, *a dúo*

L'abella aquella, tot d'un plegat,
la maleïda, s'ha enverinat
i furienta i decidida
ens ha clavat
la gran bo... la gran picada
i furienta,
molt furienta,
s'ha escapat!

ESCENA XVII

MME. KRI-KRI

Couplet

Tu sais bien que je t'aime,
mais c'est pour moi un grand probleme;
il me faut travailler
sans rellache toute l'année.
Alors, ça tu'l comprends,
c'est pas gai, c'est embetant.
Mon pauvre Jaques ça m'ereinte
ça me rend toute flouette.
Bien qu'on ait de principes
j'ai grand besoin de tres belles nippes.
Ou veut de la toilette
quand ou est jeune et drolette.
— Je voudrais bien être fidéle,
mais tu sais que je ne peux pas,
il me faut du pognon,
tu jamais ne l'auras,
il faut bien se faire une raison.

DELS MATEIXOS AUTORS

Burgeseta, comedia en tres actes.
Bestia assenyalada, drama en un acte.
A la «Casa de socorro», sainet.
Eros vençut, monòleg.

EL TEATRE CATALÀ

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

Publica en son folletí, luxosament editades, les millors produccions del Teatre Català

OBRES PUBLICADES

	Pessetes
Misteri de dolor, drama en tres actes, d'Adrià Gual (agotada).	
L'avi Xena, monòleg, d'Apeles Mestres . .	0'50
Don Gonzalo o l'orgull del gec, comedia en tres actes, d'Albert Llanas (agotada).	
El gran Aleix, drama en dos actes, de J. Puig i Ferreter	1'50
El fill de Crist, tragedia en un acte, d'Ambrosi Carrión	1
Cria corbs, quadro dramàtic, de Joan Aler .	0'50
Arlequí vividor, farsa de fira, d'Adrià Gual .	1
Desamor, drama en dos actes, de J. Puig i Ferreter	1'50
La gitana verge, quadro de costums gitanes, de Juli Vallmitjana.	1
Sol ixent, comedia en tres actes, de J. Pous i Pagès.	2
Els zin-calós (Els gitanos), quadro de costums, de Juli Vallmitjana	1
L'eterna qüestió, pas de comedia, de l'Avelí Artís.	1

	Pessete
Epitalami, tragedia en un acte, d'Ambrosi Carrión	1
Senyora avia vol marit, comedia en quatre actes, de J. Pous i Pagès.	2'5
La sagrada familia, comedia dramàtica en tres actes, d'Avelí Artís	2
Justicia!, tragedia aristofanesca en un acte, d'Apeles Mestres	1
Cèrcol de foc, drama en tres actes i en vers, de Frederic Soler (Pitarra).	2
El cego Simó, tragedia en un acte, de Francesc Recasens	1
L'Alosa, comedia dramàtica en tres actes, d'Ignasi Iglesias.	2
Les alegres comediantes, comedia en dos actes, d'Adrià Gual	1'5
Les unces, quadre dramàtic, de Joan Aler .	0'50
Periandre, tragedia en tres actes, d'Ambrosi Carrión	2
Comedia d'amor, dos actes, de Pompeu Crehuet.	1'50
A la «Casa de socorro», sainet, dels germans Corominas Prats	1
De Nadal a Sant Esteve, comedia de costums, en dos actes i en vers, de Joan Molas i Casas.	1'50
La comedia extraordinaria de l'home que va perdre el temps, tres actes, de l'Adrià Gual	2
Institut d'Apicultura, sainet, dels germans Corominas Prats	1

Preu: una pesseta